

Muziekreis

Bravoure in Bilbao

Als je van opera houdt, zijn theaterle dingen je niet vreemd. Toch schrik ik me rot bij het zien van de hoge 'Klan-achtige' puntmutsen in het Museo de Pasos: over de geschiedenis van Pasen in Bilbao. Dit 'Museum van het Lijden' is een van de verborgen schatten van Bilbao. Drie dagen cultuur, kunst én Hollandse Spanjaarden.

Door Felix Wilbrink

Voordat je naar concertgebouw Palacio Euskalduna gaat, moet je eigenlijk eerst de funicular (kabelspoorlijn) nemen naar de top van de berg Artxanda naast Bilbao en uitkijken over die gekke stad.

Dan zie je pas echt goed wat die Basken voor geweldige dingen hebben gedaan met deze voormalige industriestad. Beneden zie je de rivier lopen die uiteindelijk kilometers verderop in de Golf van Biskaje eindigt. Beschut tussen de bergen ontstond een perfecte havenplaats, waar vandaan in de 16e eeuw wol naar Antwerpen werd verscheept. Later ging het beroemde erts uit het achterland, nodig voor het maken van roestvrij staal, de hele wereld over. En dan is er natuurlijk wijn, de rioja, die naar heel Europa wordt vervoerd. Dan krijg je een heel erg lelijke, vieze haven waar de geur van roest, rot en zee hangt. Niets zo triest als een ha-

ven zonder overslag.

Dat vonden de bonzen van Baskenland ook. Er moest wat komen. Guggenheim Bilbao was een geweldige vondst. Een dependance van het vermaarde Guggenheim in New York. Een magneet van expressieve kunstenaars. Architect Frank Gehry mocht zich uitleven en dat heeft hij gedaan. Vanuit elke hoek zie je wat anders; organische vormen, het lijkt op een gebouw dat daar is gegroeid.

Dag in dag uit speelt de zon, of spelen de wolken met het gebouw, de kleur van de lucht weerspiegelt in het staal. 's Nachts is het de beurt aan de eerste echte pop-artkunstenaar Yves Klein (1928-1962). Zijn *Vuurfontein* in de vijver voor het Guggenheim doen wat de zon niet kan en lichten de door een machtige zuil gedragen luifel uit.

Natuurlijk ga je naar Bilbao voor kunst en/of

Baskische stad toont lef in kunst en cultuur

eten. In het Guggenheim Bilbao komen die twee werelden samen. Hoe dieper je in het gebouw raakt, des te duurder en lekkerder het eten. Aan het uitstekende terras ligt een eenvoudig restaurant, daarachter een sterrenrestaurant. Op het terras valt een ding op: de mensen lopen erbij zoals ze dertig jaar geleden in Amsterdam deden. Veerkrachtig, met bewondering voor het leven en vol vrolijke ideeën. Nauwelijks stress. Origineel gekleed. Mannen van hemd tot volledig in pak, vrou-

wen altijd modieus door een opvallend sieraad, sjaal of hoed.

Bilbao is een heerlijke stad die ik een paar keer mocht bezoeken. Die Basken hebben iets Nederlands. Handelsgeest, openheid. Ze spreken meerdere talen. Eerst Baskisch, dan Spaans en dan een taal waarmee iets te verhandelen valt. Alleen hebben zij wél visie en maken ze geld vrij voor gedurfde culturele tempels die niet alleen door de elite wordt bezocht.

Ik ben dus met de kabelspoorlijn naar de berg gegaan, naar de vergeten kant van de stad. Bovenop de berg staan een ziekenhuis en een dichtgetimmerde

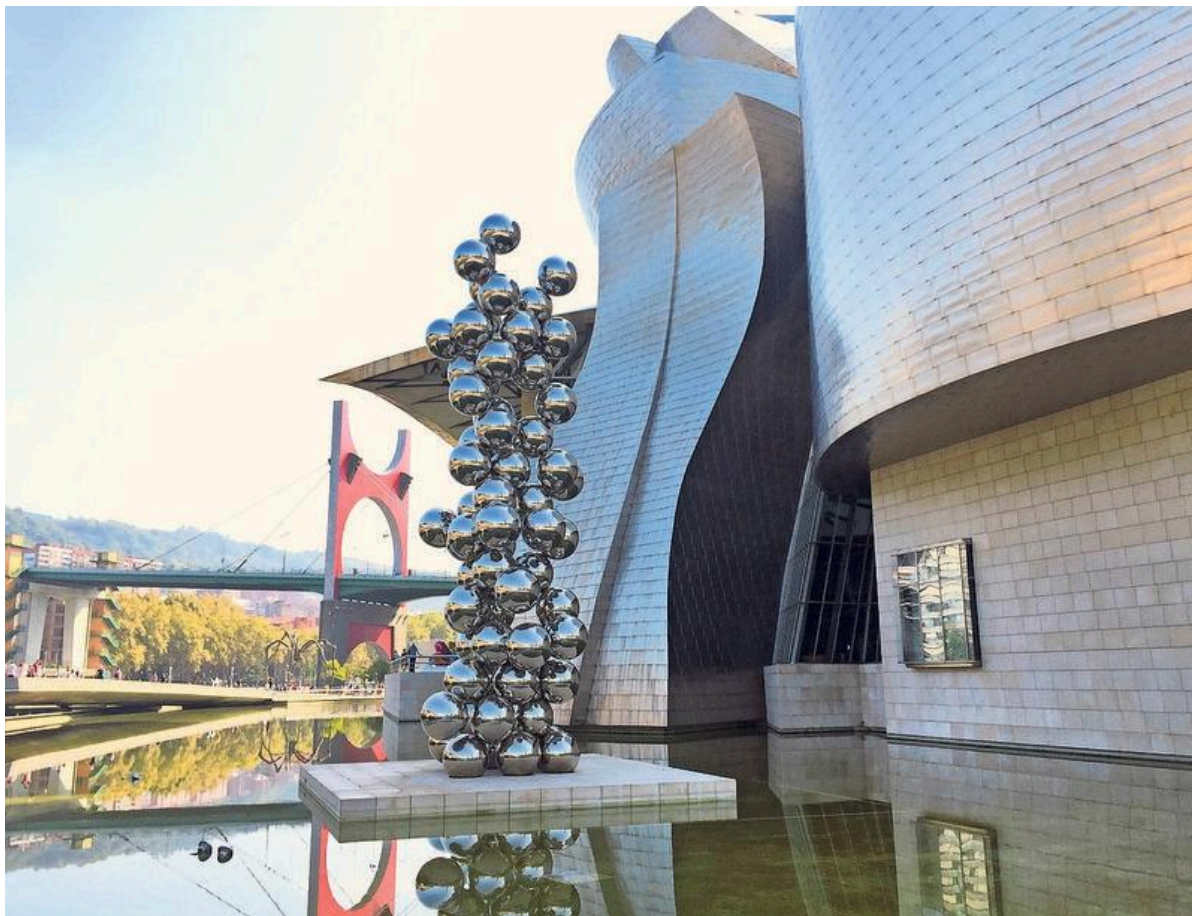

Bilbao is geen grimmige havenstad meer, maar een prikkelend centrum van kunst en cultuur. FOTO GETTY IMAGES

Religieuze gewaden in Museo de Pasos: over de lijdensweg van Jezus. FOTO FELIX WILBRINK

nachtclub. Een kapelletje, gesloten en je weet niet waarom: alles staat in het Baskisch. Dat is een unieke taal; geen mens begrijpt daar wat van. Hier heb je een spectaculair uitzicht over de stad en de bocht in de rivier waar een deel van de oude haven nu een havenmuseum is (doen!). Ook zie je het Museum van de Schone Kunsten en concertzaal-beurshal Palacio Euskalduna. Vanaf waar ik sta ziet het eruit als een grote vierkante roestbak. Maar dichterbij bewonder je dit soort ontwerpen.

Terwijl in Nederland iemand eerst moet voldoen aan de smaak van de consensus, mogen architecten hier grootste dingen doen. Een

Zo kom je er

Vueling, KLM en Iberia vliegen allemaal rechtstreeks in iets meer dan twee uur naar Bilbao. Wij maakten deze reis met Hannick Reizen, specialist in klassieke muziekreizen. hannick.nl

gemiddeld Baskisch kind kent de werken van vijf grote architecten. Federico Soriano en Dolores Palacios bouwden het Palacio Euskalduna. Eigenlijk is het de plaats voor klassieke opera's. de Er staat nog altijd een ouder operagebouw in Bilbao. Dat klassieke gebouw is nu de plek voor modernere stukken en moderne muziek.

In mijn zak brandt het kaartje voor de *Parelvissers*, een opera van Georges Bizet. Heerlijk, uren voor de voorstelling af en toe dat kaartje vasthouden en die schitterende samenzang van die twee vrienden voor de geest te halen. Grappig: ben ik in Bilbao, loop ik me te verheugen op een opera die zich afspeelt in Sri Lanka! Terug

Het Guggenheim Bilbao blinkt uit met zijn stalen organische vormen.

FOTO FELIX WILBRINK

naar de stad, voor het Museum van de Schone Kunsten in Parque Casilda Iturrizar.

Hier hebben ze ook weer een goeie inval gehad. Elke zaal heeft namelijk een thema volgens het alfabet. Aan elke letter hangt dus een thema waarbij een aantal kunstenaars is gezocht. Dit maakt de kunst toegankelijk; van prachtig lokaal werk tot twee adembenemende Goya's.

Na afloop kun je nog uren doorbrengen in Parque Casilda Iturrizar. Het is zo mooi: zuilen en rozen, fraaie paden, stermotieven. Het Palacio Euskalduna staat ernaast. Ook hier weer durf en lef. De bomen van het park gaan over in groene kunstbomen die je naar als het ware naar het cultuurpaleis leiden.

Dan eindelijk de *Parelvissers*. Javier Camarena (Nadir) en Lucas Meachem (Zurga) zijn buitengewoon goed gekozen, maar zingen

als u dit leest weer elders. Het duet *Au fond du temple saint* waarbij de mannen eeuwige trouw zweren die de liefde voor de vrouw zelfs zal overstijgen, is zo beroemd dat je wel heel goed moet zijn om daar nog indruk mee te maken. Ik geloof van harte dat het hier met alle opera's wel goed zit. Mijn avond in de warme, met hout beklede zaal was in elk geval prachtig. Daarna belandde ik in een straat waar honderden mensen stonden. Pintxos, een glaasje wijn... Geen doorkomen aan, maar zo gezellig!

Oh, en het Museo de Pasos dan? Hier vind je de karren en draagbaren met afbeeldingen uit het lijdensverhaal van Christus. Deze worden met Pasen door de stad gedragen. De oudste houtsnijwerken stammen uit de 12e eeuw. Het museum staat in geen enkele gids maar geloof me, ook dat blijft nog lang hangen. ●

Opera in Palacio Euskalduna ontroert